

Handlingsprogram 2018

Næringsutvikling

TELEMARK
fylkeskommune

UTKAST

Innhold

Dette skrives inn i endelig versjon.

I. Hovedoppgaver på tvers av satsingsområder

Målet er at:

- **Telemark** skal ha flere prosjekter med et internasjonalt perspektiv som kvalifiserer til internasjonale søknader.
- **Telemark** skal ha flere forskningsprosjekter som bidrar til å bringe ny kunnskap og kompetanse til Telemark.
- **Telemark** skal ha flere prosjekter som fremmer integrering av innvandrere i arbeidslivet.
- **Telemark** må ta initiativ til en ytterligere forsterket samarbeid mellom næringsliv og utdanningsinstitusjonene i fylket.

I alle tiltak som gjennomføres vil disse målene bli tillagt vekt.

I.1 Nyskaping og næringsutvikling.

Handlingsprogrammet skal bidra til å oppfylle målene i Regional plan for Nyskaping og næringsutvikling i Telemark.

I tabellen nedenfor vises satsingsområdene A-F med tilhørende hovedoppgaver som forteller hvordan satsingsområdene skal styrkes.

Satsingsområder	Hovedoppgaver
A) Regional kunnskapskultur	1. Entreprenørskapsutdanningen 2. Kompetanse i bedrifter 3. Kompetansesentra
B) Innovasjonsmiljøer og samhandlingsarenaer	4. Innovasjonsprosesser i klynger, nettverk bedrifter og FoU-miljø 5. Mer bedrifts- og forskningsbasert innovasjon
C) Attraksjonskraft	6. Videreutvikle og profilere mangfold og styrke
D) Næringsvennlig offentlig sektor	7. Utvikle gode vertskapsregioner 8. Samordne og spisse virkemiddelapparat
E) Miljøteknologi og fornybar energi	9. Mer fornybar energi 10. Energieffektivisering og miljøteknologi
F) Telemark fylkeskommune vil være en pådriver for å lokalisere arbeidsplasser til Telemark i samråd med aktuelle kommuner	11. Støtte opp om kommunale initiativ for lokalisering av arbeidsplasser 12. Kunst og Kulturbasert Næringsutvikling

Første fellesnevner for alle prioriterte satsninger er nyskaping og innovasjon. Det er vesentlig for Telemarks arbeid å prøve ut noe nytt og å våge å feile. Virkemidlene fra Telemark fylkeskommune stiller krav om nyskapende og innovative tiltak.

En viktig fellesnevner er det internasjonale arbeid. Telemark fylkeskommune vil derfor at flest mulige prosjekter tar det internasjonale perspektiv i seg.

I.2 Reiseliv og opplevelser

Mål for reiseliv og opplevelser i Telemark

- Øke Telemarks andel av det norske markedet med 1 prosentpoeng fra dagens nivå på 3,8 %.
Veksten skal skje både i innenlandsmarkedet og i utenlandsmarkedet.
- Driftsresultat for alle ledd i verdikjeden skal løftes og stabiliseres over 2 prosent innen 2017, og over 4 prosent innen 2024.
- Avklare organisering og roller.
- Øke og beholde gjestetilfredsheten for besøkende til Telemark. Målt ved gjesteundersøkelse annet hvert år.
- Øke kjennskapen til Telemark i prioriterte markeder. Målgruppene skal ha et riktig bilde av hva som ønskes formidlet. Målt ved omdømmeundersøkelse annet hvert år

Den regionale planen er rettet mot fem satsingsområder innen reiseliv og opplevelser:

Satsingsområder	Hovedoppgaver
Organisering	Tydelige roller Offensivt bedriftssamarbeid
Kvalitet	Kvalitet i fokus Kompetente medarbeidere Informativ lokalbefolkning
Kompetanse og innovasjon	Samspill for produktutvikling
Områdeutvikling	Attraksjoner Hytteliv og baseturisme
Profilering og markedsføring	Merkenavnet Telemark Markedskommunikasjon
Mat og opplevelser	Forankring i merkevaren Telemark

2. Nyskaping og næringsutvikling

Rjukan og Notodden sin verdensarvstatus fra 5.juli 2015 gir Telemark en unik mulighet for næringsutvikling de kommende årene. Hovedutvalg for næringsutvikling ser på dette som en overordnet premiss for næringsarbeidet de kommende årene. Fylkeskommunen bør sammen med de berørte kommunene legge til rette for at dette bidrar til utvikling av private virksomheter.

Satsingsområder	Hovedoppgaver
A) Regional kunnskapskultur	1. Entreprenørskapsutdanningen 2. Kompetanse i bedrifter 3. Kompetansesentra

2.1 A) Regional kunnskapskultur

1. Entreprenørskap i utdanningen

Målet er at Telemark skal bli et gründerfylke hvor unge mennesker er spesielt dyktige på nyskaping og fornyelse.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Støtte opp under økt næringslivssamarbeid og innovasjon i utdanningene (DEMOLA).	HSN, regionalt partnerskap	FORREGION
Gründerprisen 2018	Tfk	Samarbeid med etablererkontorene i Telemark

2. Kompetanse i bedrifter

Målet er å øke bedriftenes omstillingskompetanse og fornyelsesevne.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Styrke samlokaliseringstilbud, næringshager og bedrifter som bidrar til å styrke tematisk og faglig samspill.	Regionalt partnerskap i samarbeid med kommuner, kommuneregioner og næringsnettverk.	Tilskuddsordning
Styrke samarbeidet om Proventia AS som en felles satsing om nyskaping i Telemark	Regionalt partnerskap, TFK, SIVA	Samarbeid, eierskap, tilskuddsordning
Styrke bedriftsnettverk for økt innovasjon	IN Telemark	Tilskuddsordning

3. Kompetansesentra

Målet er å øke verdiskapingen knyttet til: Landbruk, skogbruk, fiske, vannforekomster, vannfall, geologiske ressurser og naturattraksjoner.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Utvikling av fagskoletilbud innen bygningsvern, samt bidra til utvikling av bedriftsnettverk	Videregående opplæring	Igangsett

2.2 B) Innovasjonsmiljøer og samspillsarenaer

Satsingsområder	Virkemidler
B) Innovasjonsmiljøer og samhandlingsarenaer	4. Innovasjonsprosesser i klynger, nettverk bedrifter og FoU-miljø 5. Mer bedrifts- og forskningsbasert innovasjon

4. Innovasjonsprosesser i klynger

Målet er å utvikle eksisterende nettverk, og øke evnen til nyskaping i nettverket.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Forstudie midler til aktører som tar sikte på å tre inn i nasjonale eller internasjonale programmer, eksempelvis bedriftsnettverk som søker ARENA status.	Regionalt partnerskap	Tilskuddsordning, samarbeid

5. Mer bedrifts- og forskningsbasert innovasjon

Målet er at flere bedrifter søker forskningsbasert kunnskap.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Innovasjonsregion Telemark - Kompetansemegling, personmobilitet og nettverksmøter for økt forskningsdrevet innovasjon i små- og mellomstore bedrifter i Telemark.	Regionalt partnerskap	Finansiert av TFK og Forskningsrådet gjennom FORREGION pilar 1
Kapasitetsløft FOUI	HSN, regionalt partnerskap	Finansiert av HSN og Forskningsrådet gjennom FORREGION pilar 2
Styrket universitetssatsingen til HSN	??	Gaveprofessorat

2.3 C) Attraksjonskraft

Satsingsområder	Virkemidler
C) Attraksjonskraft	6. Videreutvikle og profilere mangfold og styrke

6. Videreutvikle og profilere mangfold og styrke

Målet er å gjøre Telemark attraktivt for bedrifter, boende og besøkende.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Utvikling av multi-funksjonelle nærbutikker i utkantstrøk. Forberedelse til søknad til Merkur-ordningen.	Tfk	Tilskuddsordning

2.4 D. Næringsvennlig offentlig sektor

Satsingsområder	Virkemidler
D) Næringsvennlig offentlig sektor	7. Utvikle gode vertskapsregioner 8. Samordne og spise virkemiddelapparat

7. Utvikle gode vertskapsregioner

Målet er å tilrettelegge for bedriftsetableringer.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Stedsutvikling og tiltak for bedre bomiljø som bygger opp under prosjekter som bidrar til arbeidsplassvekst.	Tfk	Tilskuddsordning
Leverandørutviklingsprogram for innovative offentlige innkjøp. Samarbeidsprosjekt med kommunene.	Tfk	Regional program for leverandørutvikling (BTV)

8. Samordne og spise virkemiddelapparatet

Målet er å øke effekten av virkemidlene.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Utvikling av regionalt partnerskap	Tfk	Samarbeid
Følge opp Partnerskapsavtale Etablererkontoret Telemark.	Tfk , regionalt partnerskap	Samarbeid

2.5 E) Miljøteknologi og fornybar energi.

Satsingsområder	Virkemidler
E) Miljøteknologi og fornybar energi	9. Mer fornybar energi 10. Energieffektivisering og miljøteknologi

Telemark skal arbeide for en økt kartlegging av forekomstene av Thorium og sjeldne jordarts mineraler. Staten må ta et hovedansvar for en slik kartlegging.

9. Mer fornybar energi

Målet er å øke produksjonen av fornybar energi ved å nyttiggjøre seg lokale naturressurser.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Biogass Oslofjord – Interreg-prosjekt	Interreg – Tfk	Prosjektdeltakelse
Bio 4 fuels		

10. Energi effektivisering og ny miljøteknologi

Målet er å stimulere til utviklingsprosjekter innen energieffektivisering og miljøteknologi.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Regiongeologens kartlegging av Feens feltet.	Regiongeologen	Regiongeologen

2.6 F) Pådriver for å lokalisere arbeidsplasser til Telemark.

Satsingsområder	Virkemidler
F) Telemark fylkeskommune vil være en pådriver for å lokalisere arbeidsplasser til Telemark i samråd med aktuelle kommuner	I 1. Støtte opp om kommunale initiativ for lokalisering av arbeidsplasser I 2. Kunst og Kulturbasert Næringsutvikling

I 1. Støtte opp om kommunale initiativ for lokalisering av arbeidsplasser i Telemark.

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Tiltak for å skape nye offentlige arbeidsplasser.	Tfk, regionalt partnerskap	Tilskuddsordning
Regional samorganisering for å styrke næringslivets tilgang på tidligfase risikokapital.	TUF, HIP, Proventia, m. fl.	Samarbeid

I 2. Kunst og Kulturbasert Næringsutvikling

Tiltak som prioriteres i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Talentutvikling, arrangement og kulturbasert næringsutvikling	Tfk	Tilskuddsordning

3. Reiseliv og opplevelser

Alle prosjekter som mottar tilskudd skal i tett samarbeid med Visit Telemark forankre merkevaren både i sin interne og eksterne kommunikasjon.

1. Organisering – Tydelige roller

Satsingsområder	Virkemidler
Organisering	Tydelige roller Offensivt bedriftssamarbeid

Målet er å få en tydelig rollefordeling av hvem gjør hva innenfor det samlede aktørsettet. Forslag til modell er utarbeidet.

2. Områdeutvikling - Attraksjoner

Satsingsområder	Virkemidler
Områdeutvikling	Attraksjoner Hytteliv og baseturisme

Målet er å øke antallet turistreiser til attraksjoner i Telemark ved at de reisende finner det attraktivt å ta omveier og stoppe opp.

Tiltak som støttes i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Telemark som sykkel fylke nr 1. Samarbeidsprosjekt mellom samtlige regioner i Telemark med mål om å øke og kvalitetssikre sykkeltilbudet i Telemark. Merkevaren Telemark benyttes.	Tfk	Etablerte prosjekter
Vandre-Telemark. Utvidelse av vandretilbudet i Vest-Telemark, Tinn og Hjartdal til å gjelde hele Telemark. Merkevaren Telemark benyttes.	Tfk	Etablerte prosjekter

3. Profilering og markedsføring – Merkevarnavnet er Telemark

Satsingsområder	Virkemidler
Profilering og markedsføring	Merkenavnet Telemark Markedskommunikasjon

Målet er å utvikle reiselivet og opplevelsesnæringen i Telemark til å bli en merkevare som sikrer Telemark en framtidig og lønnsom markedsposisjon.

Tiltak som støttes i 2018:

Tiltak / Aktivitet	Ansvar og oppfølging	Hvordan
Merkevarestrategiarbeid. Forankring og implementering i hele Telemark. Tiltak som legges under her er vertskapsutdanning og prosjekter som bidrar til å skape innhold i tråd med merkevarekonseptet kontraster.	IN Telemark, Tfk,	Tilskuddsordning
Profilering og markedsbearbeiding.	IN Telemark	Tilskuddsordning
Mat og opplevelser		